

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

19 novembre 2010

PROPOSITION DE LOI

**modifiant la législation
en vue d'étendre
le droit au congé de paternité**

(déposée par Mmes Nahima Lanjri et
Sonja Becq et de M. Stefaan Vercamer)

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

19 november 2010

WETSVOORSTEL

**tot wijziging van de wetgeving
wat de uitbreiding van het recht
op vaderschapsverlof betreft**

(ingedien door de dames Nahima Lanjri en
Sonja Becq en de heer Stefaan Vercamer)

RÉSUMÉ

L'auteure propose d'étendre le congé de paternité en vue d'associer davantage les hommes à la venue de leurs nouveau-nés.

SAMENVATTING

Met het oog op een grotere betrokkenheid van mannen bij de komst van hun pasgeboren kinderen stellen de indieners voor om het recht op vaderschapsverlof uit te breiden.

0705

N-VA	:	Nieuw-Vlaamse Alliantie
PS	:	Parti Socialiste
MR	:	Mouvement Réformateur
CD&V	:	Christen-Démocratisch en Vlaams
sp.a	:	socialistische partij anders
Ecolo-Groen!	:	Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales – Groen
Open Vld	:	Open Vlaamse liberalen en democraten
VB	:	Vlaams Belang
cdH	:	centre démocrate Humaniste
LDD	:	Lijst Dedecker
PP	:	Parti Populaire
<i>Abréviations dans la numérotation des publications:</i>		
DOC 53 0000/000:	Document parlementaire de la 53 ^e législature, suivi du n° de base et du n° consécutif	DOC 53 0000/000: Parlementair document van de 53 ^e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer
QRVA:	Questions et Réponses écrites	QRVA: Schriftelijke Vragen en Antwoorden
CRIV:	Version Provisoire du Compte Rendu intégral (couverture verte)	CRIV: Voorlopige versie van het Integraal Verslag (groene kaft)
CRABV:	Compte Rendu Analytique (couverture bleue)	CRABV: Beknopt Verslag (blauwe kaft)
CRIV:	Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes) (PLEN: couverture blanche; COM: couverture saumon)	CRIV: Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen) (PLEN: witte kaft; COM: zalmkleurige kaft)
PLEN:	Séance plénière	PLEN: Plenum
COM:	Réunion de commission	COM: Commissievergadering
MOT:	Motions déposées en conclusion d'interpellations (papier beige)	MOT: Moties tot besluit van interpellaties (beigekleurig papier)
<i>Afkortingen bij de nummering van de publicaties:</i>		
DOC 53 0000/000:	Parlementair document van de 53 ^e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer	DOC 53 0000/000: Parlementair document van de 53 ^e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer
QRVA:	Schriftelijke Vragen en Antwoorden	QRVA: Schriftelijke Vragen en Antwoorden
CRIV:	Voorlopige versie van het Integraal Verslag (groene kaft)	CRIV: Voorlopige versie van het Integraal Verslag (groene kaft)
CRABV:	Beknopt Verslag (blauwe kaft)	CRABV: Beknopt Verslag (blauwe kaft)
CRIV:	Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen) (PLEN: witte kaft; COM: zalmkleurige kaft)	CRIV: Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen) (PLEN: witte kaft; COM: zalmkleurige kaft)
PLEN:	Plenum	PLEN: Plenum
COM:	Commissievergadering	COM: Commissievergadering
MOT:	Moties tot besluit van interpellaties (beigekleurig papier)	MOT: Moties tot besluit van interpellaties (beigekleurig papier)

Publications officielles éditées par la Chambre des représentants	Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers
<p>Commandes: Place de la Nation 2 1008 Bruxelles Tél.: 02/ 549 81 60 Fax: 02/549 82 74 www.laChambre.be e-mail: publications@laChambre.be</p>	<p>Bestellingen: Natieplein 2 1008 Brussel Tel.: 02/ 549 81 60 Fax: 02/549 82 74 www.deKamer.be e-mail: publicaties@deKamer.be</p>

DÉVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

La présente proposition de loi reprend, en l'adaptant, le texte de la proposition déposée au Sénat (DOC Sénat 2007-08, n° 4-658/1).

Nous souhaitons tout d'abord étendre le nombre de jours du congé de paternité. Nous proposons en outre une prolongation du nombre de jours du congé de paternité en cas de naissances multiples.

Depuis le 1er juillet 2002, le congé que les travailleurs masculins peuvent prendre à l'occasion de la naissance d'un enfant a été porté de trois à dix jours. Ces dix jours de congé de paternité peuvent être pris librement durant une période de quatre mois à dater du jour de l'accouchement.

Au cours des dernières années, le rôle des pères dans la prise en charge des tâches familiales et dans l'éducation de leurs enfants a gagné en importance sociale. Aujourd'hui, les pères remplissent un rôle plus large. D'autre part, la conciliation de la vie de famille et de la vie professionnelle bénéficie d'une attention accrue. L'allongement du congé de paternité s'inscrit dans le prolongement de ces tendances sociales. La proposition de loi vise à associer davantage les hommes à la venue d'un nouveau-né et à les inciter à assumer des responsabilités au sein de la famille.

Les pères eux-mêmes manifestent de plus en plus souvent leur souhait d'assumer une partie des soins. Une étude a démontré qu'il est nécessaire que les pères puissent passer suffisamment de temps avec la mère et la famille lors de la naissance d'un enfant.

Au cours des dernières années, le rôle des hommes est aussi devenu prioritaire dans le débat sur l'égalité entre les femmes et les hommes. Dans la déclaration adoptée lors de la séance de clôture de la Quatrième conférence mondiale des Nations Unies sur les femmes (Pékin, 4-15 septembre 1995), la communauté internationale a déjà souligné le rôle des hommes dans la lutte pour l'égalité. Lors de la 48e session de la commission des Nations Unies sur la Condition de la femme (1er-12 mars 2004), le rôle des hommes et des garçons est apparu comme déterminant pour parvenir à l'égalité entre les hommes et les femmes.

Dans la "Feuille de route pour l'égalité entre les femmes et les hommes 2006-2010", la Commission européenne affirme également que "les hommes devraient être encouragés à assumer des responsabilités

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

Dit wetsvoorstel neemt, in aangepaste vorm, de tekst over van het voorstel ingediend in de Senaat (*Parl. St. Senaat 2007-08, nr. 4-658/1*).

Wij willen in eerste instantie het aantal dagen vaderschapsverlof uitbreiden. In geval van de geboorte van een meerling stellen wij een bijkomende verlenging van het aantal dagen vaderschapsverlof voor.

Sinds 1 juli 2002 is het recht van mannelijke werknemers om verlof te nemen wegens de geboorte van een kind verlengd van drie tot tien dagen. Deze tien dagen vaderschapsverlof kunnen vrij genomen worden gedurende een periode van vier maanden vanaf de dag van de bevalling.

De rol van vaders in het opnemen van zorgtaken binnen het gezin en de opvoeding van hun kinderen heeft de laatste jaren aan maatschappelijk belang gewonnen. De rol van de vader wordt vandaag ruimer ingevuld. Daarnaast is er ook meer aandacht voor een betere combinatie van gezin en arbeid. De verlenging van het vaderschapsverlof ligt in de lijn van deze maatschappelijke tendensen. Wij beogen een grotere betrokkenheid van mannen bij de komst van een pasgeborene en een aansporing om verantwoordelijkheden binnen het gezin op te nemen.

Ook de vaders zelf laten meer en meer horen dat zij een deel van de zorg willen opnemen. Uit onderzoek blijkt dat het noodzakelijk is dat vaders voldoende tijd kunnen spenderen met moeder en gezin bij de geboorte van een kind.

De rol van mannen is de voorbije jaren ook prioritair geworden in het debat omtrent gendergelijkheid. In de verklaring aangenomen in de slotzitting van de Vierde Wereldvrouwenconferentie te Peking (4-15 september 1995), heeft de internationale gemeenschap al op de rol van mannen in het streven naar gelijkheid gewezen. Tijdens de 48e zitting van de VN-Commissie voor de Status van de Vrouw (1-12 maart 2004) stond de rol van mannen en jongens in het bereiken van gendergelijkheid centraal.

Ook de Europese Commissie stelt dat "mannen moeten worden aangemoedigd gezinstaken op zich te nemen, met name hen te stimuleren vaderschapsverlof te nemen en verlofrechten met vrouwen te delen." In de

familiales, notamment par des mesures les incitant à prendre un congé parental et de paternité et à profiter des mêmes droits à des congés que les femmes".

En 2005-2006, l'Institut belge pour l'égalité des femmes et des hommes a organisé trois conférences sur les hommes et le changement et sur le rôle des hommes dans l'égalité, avec notamment une contribution intitulée "Garantir l'égalité de genre via le congé de paternité".

Prolongation du congé de paternité

Pour ces raisons, nous proposons de prolonger le congé de paternité de cinq jours, pour le porter ainsi à 15 jours. Grâce à cette modification, la Belgique se situera dans la moyenne européenne.

En effet, plusieurs pays européens accordent un congé de paternité de plus longue durée que ne le fait la Belgique. En Norvège, les pères ont le droit de prendre un congé de paternité de six semaines. En Finlande, le congé de paternité permet aux pères d'arrêter de travailler pendant dix-huit jours ouvrables, et en Slovénie, pendant quinze jours.

En Belgique aussi, il y a des précédents, et certaines instances accordent un congé de paternité de quinze jours, notamment une quinzaine de communes wallonnes, le ministère de la Région wallonne et le ministère de la Région de Bruxelles-Capitale.

La proposition a pour conséquence que l'allocation de congé parental supportée par l'Institut national d'assurance maladie-invalidité devra également être versée durant les cinq jours de congé supplémentaires.

Prolongation du congé de paternité en cas de naissances multiples

Étant donné que les naissances multiples provoquent un bouleversement encore plus important dans la vie des deux parents et qu'il y a davantage de soins à prodiguer, nous proposons d'étendre dans ce cas le congé de paternité en accordant cinq jours supplémentaires par enfant supplémentaire. Après une grossesse plus lourde sur le plan tant physique que moral, la mère pourra ainsi, grâce à l'aide du père, se remettre plus facilement des efforts éprouvants que sont la grossesse et les soins à accorder à plusieurs nourrissons durant le repos postnatal.

La France a également mis en place un régime qui étend le congé de paternité pour le porter de 11 à 18 jours en cas de naissances multiples.

"Routekaart voor de gelijkheid van vrouwen en mannen 2006-2010".

In 2005-2006 was het Belgisch Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen organisator van drie conferenties met betrekking tot de rol van mannen in gelijkheid en verandering met onder meer een bijdrage met als titel "Gendergelijkheid waarborgen door middel van vaderschapsverlof".

Uitbreiding van het vaderschapsverlof

Om deze redenen stellen wij voor om het vaderschapsverlof passend te verlengen met vijf dagen, dus tot 15 dagen. Hiermee komt België op het Europese gemiddelde.

Meerdere Europese landen hebben immers een vaderschapsverlof dat langer is dan in België. Noorwegen kent een recht van zes weken vaderschapsverlof toe. In Finland gaat het om achttien werkdagen vaderschapsverlof en in Slovenië vijftien dagen.

Ook in België bestaan er al precedenteren van een vaderschapsverlof gelijk aan vijftien dagen. Zo hebben een vijftiental Waalse gemeenten een vaderschapsverlof van vijftien dagen ingevoerd, net zoals het ministerie van het Waals Gewest en het ministerie van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Ingevolge ons voorstel zal de uitkering voor het vaderschapsverlof die het Rijksinstituut voor ziekte- en invaliditeitsverzekering op zich neemt ook tijdens de verlengde periode van vijf dagen moeten blijven doorlopen.

Uitbreiding van het vaderschapsverlof ingeval van een meerling

Gezien de geboorte van een meerling voor beide ouders een nog grotere ommekker in hun leven en bijgevolg een grotere zorg meebrengt, stellen wij voor het vaderschapsverlof ingeval van een meerling uit te breiden met vijf extra dagen per bijkomend kind. Zo krijgt de moeder, die zowel fysiek als psychisch een zwaardere zwangerschap achter de rug heeft, door de hulp van de vader meer mogelijkheden om te herstellen van de vermoeiende inspanningen die de zwangerschap en de zorg voor meerdere borelingen tijdens de nabevalingsrust met zich meebrengen.

Ook in Frankrijk bestaat er een regeling waarbij het vaderschapsverlof ingeval van meergeboorte van elf dagen uitgebreid wordt tot achttien dagen.

COMMENTAIRE DES ARTICLES**Art. 2**

Cet article modifie l'article 30, § 2, de la loi du 3 juillet 1978 relative aux contrats de travail en portant la durée du congé de paternité à 15 jours. Le régime de rémunération n'est pas modifié sur le fond. Pendant les trois premiers jours d'absence, le travailleur bénéficie du maintien de sa rémunération. Pendant les jours suivants, dont le nombre passe de sept à douze du fait de la prolongation de la durée du congé de paternité, le travailleur bénéficie d'une allocation dont le montant est déterminé par le Roi et qui lui est payée dans le cadre de l'assurance soins de santé et indemnités.

En cas de naissances multiples, la durée du congé de paternité est augmentée de cinq jours par enfant supplémentaire.

Un ajout à l'article 30, § 2, permet par ailleurs d'accorder aux travailleurs occupés dans un régime de travail atypique un congé de paternité proportionnel à leur temps de travail. C'est du reste ce que le Conseil national du travail avait déjà recommandé dans son rapport n° 76 sur les systèmes de congé¹.

Art. 3

L'article *25quinquies*, § 2, de la loi du 1er avril 1936 sur les contrats d'engagement pour le service des bâtiments de navigation intérieure prévoit le même régime que l'article 30, § 2, proposé, de la loi relative aux contrats de travail.

Nous souhaitons également étendre le congé de paternité dans ce cas de figure et modifier l'article *25quinquies*, § 2, en reprenant le même texte que celui proposé à l'article 2.

ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING**Art. 2**

Dit artikel wijzigt artikel 30, § 2, van de wet van 3 juli 1978 betreffende de arbeidsovereenkomsten door de duur van het vaderschapsverlof uit te breiden tot vijftien dagen. De regeling voor de vergoeding verandert niet ten gronde. De eerste drie dagen afwezigheid blijft de werknemer het behoud van zijn loon genieten. De volgende dagen afwezigheid, door de verlenging van de duur van het vaderschapsverlof van zeven naar twaalf dagen, geniet de werknemer een uitkering waarvan het bedrag bepaald wordt door de Koning, uitbetaald in het raam van de verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen.

Ingeval van een meerlinggeboorte wordt de termijn van het vaderschapsverlof vermeerderd met vijf dagen per bijkomend kind.

Een aanvulling van artikel 30, § 2 zorgt er daarnaast voor dat het vaderschapsverlof voor werknemers met een atypische arbeidstijdregeling proportioneel met hun arbeidstijd wordt toegekend. De Nationale Arbeidsraad beval dit trouwens ook zo aan in haar rapport nr. 76 over de verlofstelsels¹.

Art. 3

Artikel *25quinquies*, § 2, van de wet van 1 april 1936 op de arbeidsovereenkomst wegens dienst op binnenschepen, voorziet in dezelfde regeling als het voorgestelde artikel 30, § 2, van de arbeidsovereenkomstenwet.

Ook hier willen wij de uitbreiding van het vaderschapsverlof verwezenlijkt zien en wijzigen wij artikel *25quinquies*, § 2, met dezelfde tekst als artikel 2.

Nahima LANJRI (CD&V)
Sonja BECQ (CD&V)
Stefaan VERCAMER (CD&V)

¹ Conseil national du Travail, Rapport n° 76, "Évaluation générale des systèmes de congé existants".

¹ Nationale Arbeidsraad, Rapport nr. 76, "Algemene evaluatie van de verlofstelsels".

PROPOSITION DE LOI

Article 1er

La présente loi règle une matière visée à l'article 78 de la Constitution.

Art. 2

Dans l'article 30 de la loi du 3 juillet 1978 relative aux contrats de travail, modifié en dernier lieu par la loi du 22 décembre 2008, les modifications suivantes sont apportées:

1° dans le § 2, alinéa 1er, le mot "dix" est remplacé par le mot "quinze";

2° dans le § 2, entre l'alinéa 1er et l'alinéa 2, sont insérés deux alinéas rédigés comme suit:

"Lorsqu'il s'agit de naissances multiples, il a droit à cinq jours supplémentaires par enfant supplémentaire.

Pour les travailleurs occupés dans des régimes de travail atypiques, ainsi que pour les travailleurs à temps partiel, l'absence pour congé de paternité est dans tous les cas limitée à une durée totale d'au maximum deux fois la durée de travail hebdomadaire moyenne du travailleur. La moyenne de la durée de travail hebdomadaire du travailleur est calculée sur une période d'un trimestre.";

3° dans le § 2, alinéa 3, qui devient l'alinéa 4, les mots "sept jours suivants" sont remplacés par les mots "douze jours suivants, augmentés des jours supplémentaires en cas de naissances multiples".

Art. 3

Dans l'article 25*quinquies*, § 2, de la loi du 1er avril 1936 sur les contrats d'engagement pour le service des bâtiments de navigation intérieure, modifié en dernier lieu par la loi du 22 décembre 2008, les modifications suivantes sont apportées:

1° dans le § 2, alinéa 1er, le mot "dix" est remplacé par le mot "quinze";

2° dans le § 2, entre l'alinéa 1er et l'alinéa 2, sont insérés deux alinéas rédigés comme suit:

WETSVOORSTEL

Artikel 1

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 78 van de Grondwet.

Art. 2

In artikel 30, § 2, van de wet van 3 juli 1978 betreffende de arbeidsovereenkomsten, laatstelijk gewijzigd bij de wet van 22 december 2008, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 2, eerste lid, wordt het woord "tien" vervangen door het woord "vijftien";

2° in paragraaf 2 worden tussen het eerste en het tweede lid twee leden ingevoegd, luidende:

"Wanneer het een geboorte van een meerling betreft, wordt dit recht per bijkomend kind met vijf dagen uitgebreid.

Voor werknemers die tewerkgesteld zijn in atypische arbeidsregimes en voor deeltijdse werknemers geldt dat de afwezigheid wegens vaderschapsverlof in alle gevallen beperkt wordt tot een totale duur van maximaal twee keer de gemiddelde wekelijkse arbeidsduur van de werknemer. Het gemiddelde van de wekelijkse arbeidsduur van de werknemer wordt berekend over een periode van een trimester.";

3° in paragraaf 2, derde lid, dat het vierde lid wordt, worden de woorden "zeven dagen" vervangen door de woorden "twaalf dagen, vermeerderd met de bijkomende dagen ingeval van de geboorte van een meerling".

Art. 3

In artikel 25*quinquies*, § 2, van de wet van 1 april 1936 op de arbeidsovereenkomst wegens dienst op binnenschepen, laatstelijk gewijzigd bij de wet van 22 december 2008, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 2, eerste lid, wordt het woord "tien" vervangen door het woord "vijftien";

2° in paragraaf 2 worden tussen het eerste en het tweede lid twee leden ingevoegd, luidende:

“Lorsqu'il s'agit de naissances multiples, il a droit à cinq jours supplémentaires par enfant supplémentaire.

Pour les travailleurs occupés dans des régimes de travail atypiques, ainsi que pour les travailleurs à temps partiel, l'absence pour congé de paternité est dans tous les cas limitée à une durée totale d'au maximum deux fois la durée de travail hebdomadaire moyenne du travailleur. La moyenne de la durée de travail hebdomadaire du travailleur est calculée sur une période d'un trimestre.”;

3° dans le § 2, alinéa 3, qui devient l'alinéa 4, les mots “sept jours suivants” sont remplacés par les mots “douze jours suivants, augmentés des jours supplémentaires en cas de naissances multiples, “.

23 septembre 2010

“Wanneer het een geboorte van een meerling betreft, wordt dit recht per bijkomend kind met vijf dagen uitgebreid.

Voor werknemers die tewerkgesteld zijn in atypische arbeidsregimes en voor deeltijdse werknemers geldt dat de afwezigheid wegens vaderschapsverlof in alle gevallen beperkt wordt tot een totale duur van maximaal twee keer de gemiddelde wekelijkse arbeidsduur van de werknemer. Het gemiddelde van de wekelijkse arbeidsduur van de werknemer wordt berekend over een periode van een trimester.”;

3° in paragraaf 2, derde lid, dat het vierde lid wordt, worden de woorden “zeven dagen” vervangen door de woorden “twaalf dagen, vermeerderd met de bijkomende dagen ingeval van de geboorte van een meerling.”.

23 september 2010

Nahima LANJRI (CD&V)
Sonja BECQ (CD&V)
Stefaan VERCAMER (CD&V)